

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Raileanu Andrei Xxxxxx, născut la xxxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxxx s. Xxxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 11.04.2018 – până la 21.06.2018

instanța de apel:

de la 26.07.2018 – până la 27.09.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 05.12.2018 – până la 26.03.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul central din 21 iunie 2018, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Raileanu Andrei Xxxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare;

- art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă lui Raileanu Andrei, 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 Cod penal, i-a fost adăugat la pedeapsa aplicată, prin prezenta sentință, parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Strășeni din 28.04.2016, fixându-i definitiv lui Raileanu Andrei pedeapsă de 3 ani 7 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Raileanu Andrei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani și nu va fi executată, dacă în această perioadă nu va comite noi infracțiuni.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a încasat de la Raileanu Andrei în beneficiul lui Bantiuc Mihail suma de 4.556, 40 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 200.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost încasat de la Raileanu Andrei, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată în sumă de 320 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Raileanu Andrei conștientizând pericolul social al acțiunilor sale, la data 26 septembrie 2017, în jurul orei 20:00, având intenția comiterii unui act de huliganism, urmărind scopul de a-l pedepsi pe Bantiuc Mihail, pe care îl cunoaște ca consătean, dar și să-l defăimeze în fața consătenilor, aflându-se în sat. Românești, r-nul Strășeni, în stradă, încalcând intenționat ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, într-un mod grosolan și demonstrativ, manifestând obrăznicie deosebită, intenționat i-a aplicat lui Bantiuc Mihail o lovitură cu piciorul, în partea din spate a piciorului drept al acestuia, în rezultatul cărui fapt ultimul a fost doborât la pământ, după care i-a mai aplicat o lovitură cu piciorul, în regiunea ochiului stâng, numindu-l cu cuvinte necenzurate și jignitoare. În rezultatul acțiunilor violente comise de Raileanu Andrei, părții vătămate Bantiuc Mihail, i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de fractura oaselor gambei drepte, plaga confuză a feței, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 131 din 23 octombrie 2017 se califică ca vătămări corporale medii.

Tot el, la data de 26 septembrie 2017 în jurul orei 20:00, aflându-se în stradă în sat. Românești, r-nul Strășeni, în timpul acțiunilor huliganice comise asupra lui Bantiuc Mihail, intenționat i-a aplicat ultimului o lovitură cu piciorul, în partea din spate a piciorului drept al acestuia, în rezultatul cărui fapt lui Bantiuc Mihail i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de fractura oaselor gambei drepte, plaga contuză a feței și care conform raportului de expertiză judiciară nr. 131 din 23 octombrie 2017, se califică ca vătămări corporale medii.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Raileanu Andrei, au fost calificate *de drept* în baza art. 152 alin. (1) Cod penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății; precum și în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicare a violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, la data de 05 iulie 2018, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Raileanu Andrei să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial a-i stabili pedeapsă definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, prin cumul parțial a adăuga, partea neexecutată a pedepsei complementare stabilite prin sentința Judecătorei Strășeni din 28.04.2016, fixându-i definitiv lui Raileanu Andrei pedeapsă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată corect a calificat acțiunile lui Raileanu Andrei în baza art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, însă pedeapsa aplicată acestuia este prea blândă;

- prin sentința Judecătorei Strășeni din 28 aprilie 2016, Raileanu Andrei a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, însă acesta nu a pășit pe calea corectării și reeducării și a comis o nouă infracțiune în perioada termenului de executare a pedepsei complementare, care potrivit certificatului eliberat de reprezentantul Biroului de probațiune expiră la data de 16 martie 2019. Astfel, pedeapsa definitivă stabilită prin sentința Judecătorei Strășeni din 21 iunie 2018, a fost cumulată parțial cu pedeapsa neexecutată sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 140 ore, aplicată prin sentința Judecătorei Strășeni din 28 aprilie 2013, pedeapsă care a fost executată, fapt confirmat prin certificatul eliberat de reprezentantul Biroului de probațiune Strășeni, dar nu și pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- instanța de judecată incorect a stabilit pedeapsa definitivă de 3 ani 7 luni închisoare, adăugând în conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată, parțial pedeapsa executată sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 140 ore aplicată prin sentința Judecătorei Strășeni din data de 28 aprilie 2013, pedeapsă care însă a fost executată;

- instanța de judecată incorect a stabilit lui Raileanu Andrei, în temeiul art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a pedepsei stabilite cu închisoare, pe o perioadă de probațiune de 3 ani, deoarece inculpatul având antecedente penale pentru comiterea cu intenție a unei infracțiuni, din nou a săvârșit alte infracțiuni cu intenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în partea stabilirii pedepsei și cheltuielilor judiciare și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Raileanu Andrei recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, și condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală și art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul

parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilit 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Lui Raileanu Andrei, în temeiul art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită, i-a fost adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei complementare aplicate prin sentința Judecătorei Strășeni din 28.04.2016, în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, stabilindu-i definitiv pedeapsă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 7 luni.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Raileanu Andrei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără înștiințarea organului de executare.

Cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară, au fost trecute în contul statului.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, procurorul contestă sentința doar sub aspectul individualizării incorecte a pedepsei penale și aplicării unei sancțiuni prea blânde, ținând cont de faptul că în prima instanță cauza a fost examinată în procedura simplificată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că, deși pedeapsa penală principală aplicată inculpatului Raileanu Andrei, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și art. 152 alin. (1) Cod penal, în formă de închisoare, care a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune, în baza art. 90 Cod penal, este legală, echitabilă și justificată, însă prima instanță la stabilirea pedepsei definitive eronat a constatat că, Raileanu Andrei nu a executat pedeapsa principală stabilită prin sentința Judecătorei Strășeni din 28 aprilie 2017, în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 ore, pe când sancțiunea dată a fost executată. Nu a fost, însă, executată sancțiunea complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. Mai mult ca atât, prima instanță a omis să se expună prin sentință, la cumularea pedepselor în temeiul art. 85 Cod penal, asupra pedepsei complementare aplicate în privința lui Răileanu Andrei, prin sentința Judecătorei Strășeni din 28 aprilie 2017, sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Totodată, instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că, prima instanță la capitolul numirii pedepsei pentru fiecare infracțiune separat, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și art. 75 Cod penal, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

De asemenea, în contextul art. 76 alin. (1) Cod penal, în calitate de circumstanță atenuantă, în privința inculpatului Raileanu Andrei, instanța de apel a identificat căința sinceră pentru fapta comisă.

La acest capitol, instanța de apel a notat că, prima instanță în mod eronat a reținut în calitate de circumstanță atenuantă - recunoașterea vinei de către inculpat, deoarece recunoașterea vinovăției atrage incidența procedurii simplificate în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală și nu poate valorifica ca o circumstanță atenuantă, prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, ce ar însemna că aceleiași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică.

În calitate de circumstanță agravantă, prevăzută de art. 77 alin. (1) Cod penal, prima instanță a stabilit comiterea infracțiunii de către o persoană aflată în stare de ebrietate alcoolică, însă este necesar de ținut cont de faptul că, deși martorii audiați în cadrul urmăririi penale au declarat că inculpatul s-a aflat în stare de ebrietate, această circumstanță nu poate fi pusă la baza sentinței de condamnare, atâta timp cât la materialele cauzei nu se află un raport de expertiză sau rezultatele testării alcoolscoapice, în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei. Mai mult ca atât, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sânt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului, iar potrivit materialelor cauzei penale, procurorul nu a reținut în rechizitoriu în privința lui Raileanu Andrei careva circumstanțe agravante.

Apreciind în ansamblu circumstanțele cazului, prin prisma scopului pedepsei penale, ținând cont de personalitatea inculpatului, de prevederile legale, instanța de apel a considerat justificat și întemeiat de a numi ultimului, pedeapsă în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, pe un termen de 3 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, pe un termen de 1 an închisoare, iar cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumularea parțială a acestora, a stabilit pedeapsă definitivă pe un termen de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Ținând cont de răspunsul șefului Biroului de probațiune Strășeni nr. 414 din 28 martie 2018, instanța de apel a constatat că, Raileanu Andrei la data de 28 februarie 2017 a executat integral pedeapsa principală de 140 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, însă acesta urmează să se afle la evidența organului de executare până la data de 16 mai 2019, pentru executarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani (f.d. 83, v. 1).

Astfel, instanța de apel a ajuns la convingerea că, în cazul de față, la pedeapsa numită prin sentință de 3 ani și 6 luni închisoare, urmează a fi adăugată partea neexecutată a pedepsei, adică sancțiunea complementară, stabilită prin sentința Judecătorei Strășeni din data de 28 aprilie 2016, sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 7 luni.

Instanța de apel a considerat de cuviință, de a nu aplica față de inculpat, sancțiunea privativă de libertate, având în vedere conglomeratul de circumstanțe stabilite la caz, dar și faptul că această sancțiune penală este inoportună și neproportională infracțiunilor comise, cât și urmărilor prejudiciabile survenite, în raport cu circumstanțele atenuante și personalitatea inculpatului, astfel că alegațiile acuzatorului de stat, precum că pedeapsa neprivativă de libertate nu-și va atinge scopul prestabilit, nu au suport faptic.

La același capitol, instanța de apel a menționat că, aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, ar constitui o încălcare a principiului proporționalității pedepsei penale și cu atât mai mult, având în vedere caracterul acțiunilor infracționale, dar și urmările acestora, precum și sancțiunea penală neprivativă ce va fi aplicată, nu sunt de natura de a crea o impresie de evitare ușoară a pedepsei pentru inculpat, ci au tendința de a-l trece pe calea corijării și reeducării.

În opinia instanței de apel, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului Raileanu Andrei, va fi pe deplin atins, prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia în baza art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 3 ani, deoarece aplicarea unei altei pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către vinovat.

În altă ordine de idei, instanța de apel apreciind caracterul vătămarilor corporale suportate de către victimă, suferințele morale ale acestuia, dar și având în vedere posibilitățile materiale reale ale inculpatului Raileanu Andrei, a considerat că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că suma de 200.000 lei, este pe deplin justificată pentru recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Referitor la prejudiciul material, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect și justificat a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a sumei de 4.556 lei, deoarece la materialele cauzei au fost prezentate bonuri de plată, prin care se atestă cheltuielile suportate de partea vătămată în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului.

În partea ce se referă la solicitarea părții acuzării de a încasa de la inculpat cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizei medicale la caz, instanța de apel a notat că prevederile legale, stipulează clar că este obligațiunea statului, în persoana organului de urmărire penală, de restituire a cheltuielilor judiciare, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor dispuse pe marginea examinării cauzelor penale.

Reținând aceste împrejurări, instanța de apel a menționat că cheltuielile legate de efectuarea expertizei medicale privind constatarea gradului vătămarilor corporale suportate de către partea vătămată, nu urmează a fi puse în sarcina inculpatului, de vreme ce anume organul de urmărire penală, în calitate de ordonator al acestei expertize are și calitatea responsabilă material, față de acțiunile dispuse pe marginea examinării cauzei penale.

În cele din urmă, instanța de apel a reiterat faptul că, solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, nu are suport juridic și factual, reieșind din aceea că de către inculpat și apărătorul acestuia, nu s-a solicitat efectuarea a careva expertize, circumstanțe ce ar atrage răspunderea materială a inculpatului așa cum dictează norma art. 142 alin. (2) și art. 144 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, acestea fiind dispuse din oficiu de către organul de urmărire penală, care fiind investit cu asemenea atribuții, și are obligația de a le suporta.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, la 05 noiembrie 2018, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, în vederea corectării, reeducării ultimului, instanțele de fond i-au stabilit o pedeapsă prea blândă, aplicând prevederile art. 90 Cod penal;

- inculpatul Raileanu Andrei, având antecedente penale nestinse, peste 14 luni, comite două infracțiuni noi, care se califică ca mai puțin grave, iar caracterul faptei prejudiciabile, denotă că în privința acestuia deja nu mai pot fi folosite alte măsuri de constrângere mai blânde, ca închisoarea;

- aceste circumstanțe relevă faptul că unica și indiscutabila metodă de reeducare și corijare, este condamnarea inculpatului la pedeapsa reală;

- soluția instanței de apel de respingere a solicitării încasării cheltuielilor judiciare contravine prevederilor art. 227 alin. (1), (3), art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că inculpatul suportă cheltuielile judiciare;

- obligația inculpatului condamnat de a suporta cheltuielile judiciare este principială, devreme ce săvârșirea infracțiunii atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, inclusiv pentru a i se aplica infracțorului pedeapsa de a suporta cheltuielile judiciare ce-i revin acestuia în principal;

- a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, prin ce se atestă intenția legiutorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului;

- trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului intră în contradicție cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova;

- inegalitatea părților în proces și punerea proprietății publice, garantate de art. 127 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova într-o situație defavorizată față de condamnat care a acționat ilicit față de bugetul public, ceea ce contravine legislației în vigoare și jurisprudenței CEDO, nu poate fi admis.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă a fost corect aplicată legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține că recursul depus de către procuror este fundamentat de drept, în baza pct. 6), 10) alin. (1)

art. 427 Cod de procedură penală, invocând următoarele temeuri pentru recurs și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, precum și *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, erori care în opinia autorului sunt incidente la caz.

Cu referire la temeiul indicat de către recurent, prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume ce ține de alegațiile, precum că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea individualizării pedepsei și în partea trecerii cheltuielilor judiciare în contul statului, Colegiul penal constată, că acest temei de casare invocat nu și-a găsit confirmarea la judecarea recursului declarat.

În această ordine de idei, se reține că instanța de apel, a motivat cu suficientă amplitudine în cuprinsul deciziei atacate, soluția de casare parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei definitive a inculpatului și soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare, în prezenta speță.

Colegiul reține că, instanța de apel, investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, s-a expus suficient în partea individualizării pedepsei și modului de executare a acesteia, astfel încât concluziile sale să conțină raționamente întemeiate asupra pedepsei aplicate inculpatului și soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare. Prin urmare, instanța de recurs remarcă din textul deciziei atacate, că se constată faptul motivării de către instanța de apel a hotărârii adoptate, în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, respectiv aceasta cuprinde temeurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la casarea parțială a sentinței, inclusiv din oficiu, în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, expunându-se argumentat asupra posibilității aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Raileanu Andrei și respingerii solicitării de a încasa cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei din contul inculpatului.

Totodată, în urma studiului lucrărilor dosarului, în opinia Colegiului nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs invocat de către recurent și prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în prezenta speță, deoarece instanțele de fond și-au motivat întemeiat soluția adoptată în partea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, suspendându-i condiționat executarea pedepsei cu închisoare, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, fără a fi admise careva erori în acest sens, stabilind în privința acestuia o pedeapsă echitabilă sub formă de închisoare, cu suspendare condiționată, pe o perioadă de probațiune.

Opozant celor invocate de recurent la capitolul efectuării unei individualizări eronate a modului de executare a pedepsei aplicate în privința inculpatului, care nu va atinge scopul pedepsei penale, instanța de recurs relevă, că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

În același rând, instanța de recurs menționează că, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special a dispozițiilor art. 90 Cod penal.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare, și reeducare a condamnatului, și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane. Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Deci, instanța de judecată trebuie să aleagă și să aplice acel tip, și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii. Pedeapsa mai aspră, în limitele prevederilor articolului, poate fi stabilită numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului scontat.

Sancțiunile infracțiunilor pentru care a fost recunoscut vinovat inculpatul și anume cea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, stipulează ca pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare până la 5 ani, iar cea de la art. 287 alin. (1) Cod penal, prescrie ca pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani. Aceste infracțiuni, clasificându-se ca unele mai puțin grave, potrivit alin. (3) art. 16 Cod penal.

În cauza suspusă judecării, instanțele de fond au conchis că, inculpatului Raileanu Andrei, urmează a-i fi stabilită, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa cu închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal, pe un termen de 3 ani, iar pentru cea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, pe un termen de 1 an. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inculpatului Raileanu Andrei i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, în temeiul art. 85 Cod penal, instanța de apel la pedeapsa stabilită a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei complementare numită prin sentința Judecătorei Strășeni din 28 aprilie 2016 și i-a fixat lui Raileanu Andrei pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 7 luni.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Astfel, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

În prezenta cauză, instanțele de fond au conchis că, inculpatului Raileanu Andrei, urmează a-i fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal și a-i suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoare stabilită, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Conform alin. (1), (2) art. 90 Cod penal, *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune, sau după caz termenul de probă. Perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 5 ani.* Prevederi legale, potrivit dispoziției alin. (4) al normei menționate mai sus, nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Derivând din condițiile ce vizează pedeapsa aplicată și natura infracțiunii prevăzute în alin. (1) și alin. (4) art. 90 Cod penal, se atestă faptul incidenței acestora la prezenta speță și anume că sunt stabilite pedepse cu închisoare pentru infracțiuni mai puțin grave săvârșite din intenție ce nu depășesc 5 ani, și nu sunt din cele ce se atribuie la infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, precum nu este prezentă și nici recidiva periculoasă sau deosebit de periculoasă.

La circumstanțele cauzei, Colegiul penal menționează că, instanțele de fond în prezenta speță au reținut ca circumstanțe atenuante căința sinceră a inculpatului, iar circumstanțe agravante la caz nu au fost stabilite. Din materialele cauzei se atestă că, inculpatul a solicitat în cele din urmă ca judecarea cauzei să se facă în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece a recunoscut vina, și-a cerut scuze de la partea vătămată și a manifestat intenția de a restitui în timp recuperarea prejudiciilor cauzate părții vătămate în rezultatul săvârșirii infracțiunilor imputate.

Cât privește persoana celui vinovat, din materialele cauzei se atestă că, inculpatul este caracterizat satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog, este căsătorit, crește și educă 2 copii minori, este angajat în câmpul muncii, anterior a fost condamnat

prin sentința Judecătoriei Strășeni din 28 aprilie 2016, în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, însă reieșind din informația eliberată de Biroul de Probațiune Strășeni nr. 414 din 28.03.2018, rezultă că Raileanu Andrei a executat pedeapsa principală cu munca neremunerată în folosul comunității, urmând să execute o parte rămasă a pedepsei complementare.

O altă condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 Cod penal, este aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, ținând cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege la formarea unei astfel de convingeri.

Reieșind din conținutul hotărârii contestate, Colegiul penal consideră că, instanța de apel întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatului, învederând faptul că acesta a comis infracțiuni din intenție ce se califică ca unele mai puțin grave, a executat integral pedeapsa principală și parțial cea complementară, stabilită prin sentința anterioară, se caracterizează satisfăcător, circumstanțe agravante nu au fost stabilite la caz, are formată o familie, crește și educă 2 copii minori, este angajat în câmpul muncii, și-a manifestat intenția de a recupera prejudiciul moral și material cauzat părții vătămate, ce a fost stabilit de către prima instanță în mărime de 204.556 lei, fiind un quantum mare pentru inculpat, iar în condiții de detenție acesta nu va fi în stare să-și onoreze obligațiile față de victimă, respectiv acest fapt în sine, deja, se echivalează cu o pedeapsă pecuniară ce va avea inclusiv și un impact moral asupra persoanei vinovate de comiterea faptelor prejudiciabile. Toate împrejurările menționate au permis instanțelor de fond de a da dovadă de clemență față de inculpat, considerând că acesta a fost un incident în viața lui, în urma căruia își va face concluziile necesare de a nu admite pe viitor comiterea faptelor ce intră în sfera interesului penal. Totodată, prin aplicarea la caz a dispozițiilor art. 90 Cod penal, se vor evita neajunsurile pe care le poate atrage contactul cu mediul din penitenciar, iar instanțele de fond stabilindu-i inculpatului o perioadă de probațiune în limitele prevăzute de lege, au avut intenția pentru ca acesta să-și facă concluziile respective și astfel să fie atins scopul legii penale.

Având în vedere toate circumstanțele cauzei în cumul, ținând cont de principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs consideră că, nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpatul Raileanu Andrei, iar instanța de apel just a conchis de a menține aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal. Respectiv, în opinia Colegiului penal lărgit, careva interdicții la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu se atestă în cauza deferită judecării.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, la individualizarea pedepsei și îndeosebi a modalității de executare a acesteia, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, constatând că pedeapsa aplicată va fi echitabilă faptelor infracționale comise, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ca urmare, sunt nejustificate alegațiile recurentului privind efectuarea

contrară prevederilor legale de către instanța de apel a unei individualizări a pedepsei în privința lui Raileanu Andrei.

Cu referire la criticile procurorului în partea ce se referă la dezacordul cu respingerea solicitării de a încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei, ce au fost suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 131 din 23.10.2017, Colegiul penal lărgit consideră că, acestea la fel sunt neîntemeiate, deoarece instanța de apel corect a ajuns la concluzia că cheltuielile date urmează a fi puse în sarcina statului.

În dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului, după cum pretinde recurentul.

O atare prevedere legală se conține în dispoziția art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, unde este stipulat că, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Din actele cauzei, se constată că, raportul de expertiză judiciară nr. 131 din 23.10.2017, a fost ordonat de către organul de urmărire penală pentru stabilirea gravității leziunilor corporale cauzate părții vătămate Bantiuc Mihail, în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care au fost puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea situație, instanțele de fond corect au statuat că, plata pentru efectuarea acestei acțiuni procesuale, nu urmează a fi încasată din contul inculpatului, întrucât atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227 - 229, precum și cele din Legea specială nr. 68/2016 specificată mai sus, stabilesc că responsabili pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor îndrituite cu efectuarea expertizelor judiciare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.

Din ansamblul considerentelor care preced, rezultă că cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu le-a ordonat.

Totodată, Colegiul notează că, este greșită și nefondată alegația recurentului precum că, prin modificările efectuate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-47/108 din 09.02.2018), legislatorul și-a exprimat intenția de a pune în sarcina inculpatului recuperarea cheltuielilor judiciare, deoarece prin

abrogarea alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală și lăsarea în vigoare a celorlalte dispoziții din art. 227 - 229 Cod de procedură penală, precum și a celor din art. 75 din Legea nr. 68/2016, se subliniază *in concreto* că, compensarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor se face din contul celor care ordonează această acțiune procesuală, interpretarea extensivă în defavoarea legii procesual-penale este interzisă.

Învederând cele menționate, Colegiul conchide că, în cauza dată nu și-au găsit confirmarea temeiurile de recurs la care face referire recurentul și nu sânt motive de a interveni în soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece pedeapsa aplicată inculpatului Raileanu Andrei, a fost individualizată potrivit legii, totodată fiind soluționată corect chestiunea cu privire la cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizei în prezenta cauză.

Din considerentele enunțate supra, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de către procuror în prezenta speță, este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Raileanu Andrei Xxxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Cobzac Elena

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală
privindu-l pe Raileanu Andrei Xxxxxx.

1. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 martie 2019, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Raileanu Andrei Xxxxxx**.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că recursul ordinar declarat de procuror, urma a fi admis, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, în partea individualizării pedepsei - aplicării art. 90 Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea în această parte o nouă hotărâre privind excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

Consider, că instanța de apel corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate și corect a încardat acțiunile acestuia în baza art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal.

Totodată, consider eronată soluția în partea aplicării art. 90 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei, modul de săvârșirea a infracțiunilor - inculpatul având un caracter agresiv, personalitatea inculpatului, care, din referința anexată la materialele cauzei (f.d. 73 v. I), fiind anterior condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității, a avut probleme cu disciplina muncii și a mai avut și alte încălcări, și comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, care anterior a mai comis infracțiuni, fără a fi executat integral pedeapsa complementară stabilită anterior, fiindu-i aplicat art. 85 Cod penal, totodată nu a recuperat prejudiciul material.

Astfel, consider că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în prezenta speță, nu va avea un impact scontat asupra atingerii scopului pedepsei penale, prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal și anume restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de admitere a recursului ordinar declarat de procuror, cu casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2018, doar în partea individualizării pedepsei, optând pentru excluderea aplicării art. 90 Cod penal, în cauza penală de învinuire a lui **Raileanu Andrei Xxxxxx** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal, cu menținerea în rest a hotărârii contestate.

Judecător

(semnătura)

Cobzac Elena